

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №7 від 31 січня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правовий режим поводження з відходами
Викладач (-і)	Данилюк Леся Романівна, доц., к.ю.н., доц. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Данилюк Леся Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Данилюк Леся Романівна lesia.danyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu-2/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Право навколишнього середовища Європейського Союзу» передбачає вивчення історії формування права навколишнього середовища Європейського Союзу та його місце у системі європейського права, предмету і структури, джерел, принципів права навколишнього середовища Європейського Союзу, ролі інституційного механізму Європейського Союзу у розвитку та застосуванні права навколишнього середовища Європейського Союзу. В межах особливої частини дисципліни аналізуватимуться режими збереження та охорони біологічного різноманіття у праві навколишнього середовища Європейського Союзу, правове регулювання у галузі попередження зміни клімату, правове регулювання поводження з відходами у рамках Європейського Союзу, правові аспекти співпраці України і Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього середовища.</p> <p>Право навколишнього середовища Європейського Союзу – порівняно нова галузь європейського права, яка динамічно розвивається усі останні роки під впливом міжнародно-правових процесів, особливо глобального масштабу. З іншого боку такий її розвиток має безпосередній вплив на сучасне міжнародне право навколишнього середовища та національне право усіх європейських держав, включаючи Україну.</p> <p>Європейське право виникло внаслідок активного розвитку інтеграційних процесів на європейському континенті, які привели до створення Європейського союзу – потужного об'єднання держав-членів, що не має аналогів у світі. Європейське право має особливі джерела права, процес нормотворчості та правозастосування, інституційний механізм і механізм за дотриманням норм.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є норми права Європейського Союзу, які регулюють відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища і збереженням його окремих компонентів.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Право навколишнього середовища Європейського Союзу» є сформувані у студентів необхідні юридичні знання щодо особливостей охорони навколишнього середовища за законодавством Європейського Союзу; акцентувати їхню увагу на важливості правових інститутів права навколишнього середовища Європейського Союзу; продемонструвати та довести їм зростаючу роль права навколишнього середовища Європейського Союзу на сучасному етапі розвитку країни; ознайомити їх з найбільш проблемними теоретичними та практичними питаннями, що виникають в процесі охорони навколишнього середовища Європейського Союзу і збереження його окремих компонентів; представити їм норми права, які регулюють відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів; показати значення вказаних норм та їх цінність для людства на шляху до сталого розвитку.</p>	

Завданнями вивчення дисципліни «Право навколишнього середовища Європейського Союзу» є сприяти глибокому засвоєнню студентами нормативно-правових актів, які регулюють відносини пов'язані з охороною навколишнього середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів; розвинути у них навички працювати з відповідними документами; навчити їх вмінню застосовувати здобуті теоретичні положення в практичній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності;
- здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів;
- знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення європейського, національного та міжнародного законодавства, що регулює відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах права навколишнього середовища Європейського Союзу, питаннях нормотворення та правозастосування у відносинах, пов'язаних з охороною навколишнього середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів;
- обізнаність щодо європейського права та проблем гармонізації законодавства України у сфері охорони навколишнього природного середовища із законодавством Європейського Союзу;
- здатність кваліфіковано застосовувати акти законодавства Європейського Союзу у відносинах, пов'язаних з охороною навколишнього середовища і збереженням його окремих компонентів;
- здатність кваліфікованого системного тлумачення відповідного законодавства.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

- джерел права навколишнього середовища Європейського Союзу;
- передумов та історії формування права навколишнього середовища Європейського Союзу, його місця у системі європейського права;
- норм європейського та міжнародного законодавства, що регулюють відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів;
- специфіки правовідносин охорони навколишнього середовища і збереження його окремих компонентів за законодавством Європейського Союзу;
- особливостей предмету, структури та принципів права навколишнього середовища Європейського Союзу;
- ролі інституційного механізму Європейського Союзу у розвитку та застосуванні права навколишнього середовища Європейського Союзу;
- заходів щодо збереження та охорони біологічного різноманіття у праві навколишнього середовища Європейського Союзу;
- підходів до правового регулювання у галузі попередження зміни клімату у рамках Європейського Союзу;
- позицій щодо правового регулювання поведінки з відходами у рамках Європейського Союзу;
- правових аспектів співпраці України та Європейського Союзу у сфері охорони навколишнього середовища.

вміння:

- тлумачити і застосовувати норми законодавства Європейського Союзу, які регулюють відносини, пов'язані з охороною навколишнього середовища і збереженням його окремих компонентів;
- аналізувати підходи до регулювання відносини, пов'язаних з охороною навколишнього

<p>середовища Європейського Союзу і збереженням його окремих компонентів; - досліджувати та порівнювати європейську, міжнародну і вітчизняну практику охорони навколишнього середовища і збереження його окремих компонентів; - аналізувати положення національного законодавства на предмет імплементації норм права Європейського Союзу.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	4		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6		
самостійна робота	80		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	081 Право	1	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
		сам. роб.	
Змістовний модуль 1. Загальна частина			
Тема 1. Формування права навколишнього середовища Європейського Союзу та його місце у системі європейського права Topic 1. Formation of Environmental Law of the European Union and its place in the system of European Law		1	-
Тема 2. Предмет і структура права навколишнього середовища Європейського Союзу Topic 2. Subject and structure of Environmental Law of the European Union		1	-
Тема 3. Джерела права навколишнього середовища Європейського Союзу Topic 3. Sources of Environmental Law of the European Union		-	1
Тема 4. Принципи права навколишнього середовища Європейського Союзу Topic 4. Principles of Environmental Law of the European Union		-	1
Тема 5. Роль інституційного механізму Європейського Союзу у розвитку та застосуванні права навколишнього середовища Європейського Союзу Topic 5. The role of the European Union institutional mechanism in development and application of Environmental Law of the European Union		-	1
Змістовний модуль 2. Особлива частина			
Тема 6. Збереження та охорона біологічного різноманіття у праві навколишнього середовища Європейського Союзу Topic 6. Conservation and protection of biological diversity in Environmental Law of the European Union		-	1
Тема 7. Правове регулювання у галузі попередження зміни клімату в рамках Європейського Союзу Topic 7. Legal regulation in the field of climate change prevention within the European Union		1	1
Тема 8. Правове регулювання поводження з відходами у рамках Європейського Союзу Topic 8. Legal regulation of waste management within the European Union		1	1
Тема 9. Правові аспекти співпраці України і Європейського		-	-
		10	

Союзу у сфері охорони навколишнього середовища Topic 9. Legal aspects of cooperation between Ukraine and the European Union in the field of environmental protection				
		ЗАГ.:	4	6
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf.</i>			
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової домашньої контрольної роботи. Кожен студент відповідної навчальної групи виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього студента за списком в навчальних журналах академгрупи. Роботи виконуються в друкованому вигляді. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до виконання контрольної містяться в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання https://ktetap.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання-2/ .			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника			
Підсумковий контроль	<u>Підсумковий контроль – екзамен</u> у письмовій формі. На екзамен виносяться 3 описові завдання, які оцінюються по 14 балів, 1 коротке завдання нормативного змісту, яке оцінюється в 8 балів. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.			
7. Політика навчальної дисципліни				
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами заочної форми обов'язкової домашньої письмової контрольної роботи, вимоги до якої визначені в Методичних вказівках і завданнях для самостійної роботи студентів заочної форми навчання – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання-2/.</i>				
<u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf .				
<u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.				

8. Рекомендована література

1. Задорожній О. В. Міжнародне право навколишнього середовища: підручник / О. В. Задорожній, М. О. Медведєва. Київ: Проміні, 2010. 510 с.
2. Лозо В. І. Становлення і розвиток правових основ екологічної стратегії Європейського Союзу. Харків: Право, 2008. 251 с.
3. Donald A. Environmental Protection and Human Rights. / A. Donald, S. Dinah. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 1124 p.
4. Sadeller N. Environmental Principles: From Political Slogans to Legal Rules. / N. de Sadeller. Oxford: Oxford University Press, 2002. 482 p.
5. Sands P. Principles of International Environmental Law. / P. Sands, J. Peel. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 992 p.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Данилюк Л. Р. Право навколишнього середовища Європейського Союзу: методичні вказівки і завдання для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2022. 16 с.
2. Данилюк Л. Р. Право навколишнього середовища Європейського Союзу: методичні вказівки і завдання для самостійної роботи студентів заочної форми навчання спеціальності 081 Право. Івано-Франківськ, 2022. 20 с.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/заочна-форма-навчання-2/>

Викладач:

к.ю.н., доц. Леся ДАНИЛЮК